

SMERNICA RADY 2005/85/ES

z 1. decembra 2005

o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na bod 1 písm. d) prvého odseku jej článku 63,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽²⁾,so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Spoločná azylová politika, vrátane spoločného európskeho azylového systému, je neoddeliteľnou súčasťou cieľa Európskej únie postupne vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti otvoreného pre tých, ktorí sú okolnosťami prinútení oprávnene hľadať ochranu v Spoločenstve.
- (2) Európska Rada na svojom osobitnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 súhlasila s prácou vedúcou k vytvoreniu spoločného európskeho azylového systému, založeného na plnom a všestrannom uplatňovaní Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov, ktorý bol zmenený a doplnený newyorským protokolom z 31. januára 1967 (Ženevský dohovor), ktorá takto potvrdzuje zásadu nevyhostenia a zabezpečenia toho, že nikto nebude vrátený späť na perzekúciu.
- (3) Zo záverov Európskej rady zo zasadnutia v Tampere vyplýva, že spoločný európsky azylový systém by mal zahŕňať krátkodobé spoločné štandardy pre spravodlivé a účinné azylové konania v členských štátoch a dlhodobé pravidlá spoločenstva vedúce k spoločnému azylovému konaniu v Európskom spoločenstve.

- (4) Minimálne štandardy stanovené v tejto smernici pre konanie v členských štátoch o priznávaní alebo odnímaní postavenia utečenca sú preto prvým opatrením o azylových konaniach.
- (5) Hlavným cieľom tejto smernice je zaviesť minimálny rámec v Európskom spoločenstve pre konania o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca.
- (6) Aproximácia procesných pravidiel pre priznávanie alebo odnímanie statusu utečenca by mala pomôcť pri zamedzovaní následných presunov žiadateľov o azyl medzi členskými štátmi, kde by bol takýto presun zapríčinený rozdielmi v právnych rámcoch.
- (7) Základnou črtou minimálnych štandardov je to, že členské štáty by mali mať právomoc zaviesť alebo si ponechať priaznivejšie ustanovenia pre štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré požiadajú o medzinárodnú ochranu členský štát, ak sa takáto žiadosť chápe tak, že dotknutá osoba je utečencom v zmysle článku 1 bod A Ženevského dohovoru.
- (8) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie.
- (9) Pri zaobchádzaní s osobami, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, sú členské štáty viazané záväzkami vyplývajúcimi z nástrojov medzinárodného práva, ku ktorým sú zmluvnou stranou a ktoré zakazujú diskrimináciu.
- (10) Je nevyhnutné, aby rozhodnutia o všetkých žiadostiach o azyl boli prijímané na základe faktov a predovšetkým orgánmi, ktorých personál má primerané vedomosti alebo prešiel potrebným školením v oblasti týkajúcej sa azylu a utečencov.
- (11) Je v záujme členských štátov aj žiadateľov o azyl, aby sa o žiadosti o azyl rozhodlo čo najskôr. Organizácia spracovania žiadostí o azyl by mala byť v právomoci členských štátov, aby mohli v súlade so svojimi vnútroštátnymi potrebami, uprednostniť alebo urýchliť spracovanie akejkoľvek žiadosti pri zohľadnení štandardov tejto smernice.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 62, 27.2.2001, s. 231 a Ú. v. ES C 291, 26.11.2002, s. 143.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 77, 28.3.2002, s. 94.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 193, 10.7.2001, s. 77. Stanovisko vydané na základe nepovinnej konzultácie.

- (12) Pojem verejný poriadok môže zahŕňať odsúdenie za spáchanie závažného trestného činu.
- (13) V záujme správneho uznania tých osôb, ktoré potrebujú ochranu ako utečenci v zmysle článku 1 Ženevského dohovoru, by mal mať každý žiadateľ, ak určité výnimky nestanovujú inak, účinný prístup ku konaniu, možnosti spolupráce a riadnej komunikácie s príslušnými orgánmi, aby mohol predložiť relevantné dôkazy týkajúce sa jeho prípadu, a dostatočným procesným zárukám vo všetkých procesných štádiách konania. Konanie, v rámci ktorého prebieha skúmanie žiadosti o azyl, by navyše za bežných okolností mal žiadateľovi o azyl poskytnúť aspoň právo zotrvať do vydania rozhodnutia príslušným orgánom, prístup k tlmočnickej službe pri predkladaní svojho prípadu v prípade vypočúvania úradmi, možnosť komunikovať so zástupcom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR) alebo s akoukoľvek organizáciou, ktorá pracuje v jeho mene, právo na primerané oznámenie rozhodnutia, skutkové a zákonné dôvody rozhodnutia, možnosť konzultácie s právnym poradcom alebo iným poradcom a právo byť, v rozhodujúcich okamihoch v priebehu procesu informovaný, o svojom právnom postavení v jazyku, o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu bude rozumieť.
- (14) V prípade maloletých bez sprievodu, by sa z dôvodu ich zraniteľnosti mali navyše zaviesť osobitné procesné záruky. V tomto kontexte by členské štáty mali predovšetkým zohľadniť to, čo je v najlepšom záujme dieťaťa.
- (15) V prípade, že žiadateľ podá následnú žiadosť bez predloženia nového dôkazu alebo argumentu, bolo by neprimerané žiadať od členských štátov, aby vykonali úplne nové preskúmanie. V takýchto prípadoch by mali mať členské štáty možnosť výberu konania, ktoré umožňuje výnimku zo záruk, ktoré za normálnych okolností žiadateľ požíva.
- (16) Veľa žiadostí o azyl sa podáva na hraniciach alebo v tranzitnom pásme členského štátu pred rozhodnutím o vstupe žiadateľa. Členskými štátom by malo byť umožnené zachovať existujúce konania upravené na osobitnú situáciu týchto žiadateľov na hranici. Mali by sa definovať spoločné pravidlá o možných výnimkách urobených za týchto okolností zo záruk, ktoré žiadateľ za bežných okolností požíva. Konanie na hraniciach by sa malo hlavne vzťahovať na tých žiadateľov, ktorí nespĺňajú podmienky pre vstup na územie členských štátov.
- (17) Kľúčový faktor pri posudzovaní odôvodnenosti žiadosti o azyl je bezpečnosť žiadateľa v krajine jeho pôvodu. Ak sa tretia krajina môže považovať za bezpečnú krajinu pôvodu, členské štáty by mali byť schopné označiť ju za bezpečnú a predpokladať jej bezpečnosť pre konkrétneho žiadateľa, pokiaľ tento nepredloží vážne protichodné údaje.
- (18) Podľa úrovne dosiahnutej harmonizácie pre kvalifikovanie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátnej príslušnosti ako utečencov by sa mali ustanoviť spoločné kritériá pre určovanie tretích krajín ako bezpečných krajín.
- (19) Ak sa Rada presvedčí, že tieto kritériá sú v súvislosti s konkrétnou krajinou pôvodu splnené, a následne ju zaradiť do minimálneho spoločného zoznamu bezpečných krajín pôvodu, ktorý sa má prijať podľa tejto smernice, členské štáty by mali byť povinné zvážiť žiadosti osôb, ktoré majú štátnu príslušnosť tejto krajiny, alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktoré predtým mali v tejto krajine bežné bydlisko, na základe vyvrátenej domnienky o bezpečnosti tejto krajiny. Vo svetle politickej dôležitosti označenia bezpečných krajín pôvodu, najmä z pohľadu vplyvu hodnotenia situácie v oblasti ľudských práv v krajine pôvodu a jej dôsledkov na politiky Európskej únie v oblasti vonkajších vzťahov, by mala Rada akékoľvek rozhodnutia o vytvorení alebo zmene a doplnení zoznamu urobiť po porade s Európskym parlamentom.
- (20) Z postavenia Bulharska a Rumunska ako prístupujúcich kandidátskych krajín k Európskej únii a pokroku, ktoré tieto krajiny urobili pre členstvo, vyplýva, že by sa na účely tejto smernice mali považovať za krajiny bezpečného pôvodu do dňa ich prístúpenia k Európskej únii.
- (21) Určenie tretej krajiny ako bezpečnej krajiny pôvodu na účely tejto smernice nemôže zakladať absolútnu záruku bezpečnosti pre štátnych príslušníkov tejto krajiny. Hodnotenie, o ktoré sa opiera určenie môže samozrejme brať do úvahy len všeobecné právne a politické podmienky v tejto krajine a to, či pôvodcovia prenasledovania, mučenia, neludského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania podliehajú v praxi trestom v prípade, ak sa v dotknutej krajine preukáže, že nesú za to zodpovednosť. Z tohto dôvodu je dôležité, že ak žiadateľ preukáže, že existujú vážne dôvody nepovažovať krajinu za bezpečnú v jeho konkrétnych okolnostiach, určenie krajiny ako bezpečnej sa pre neho už nepovažuje za relevantné.

- (22) Členské štáty by mali preskúmať všetky žiadosti z vecného hľadiska, t. j. zhodnotiť, či je daný žiadateľ kvalifikovaný ako utečenec v súlade so smernicou Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych normách pre uznanie a postavenie štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti ako utečencov alebo osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu z iných dôvodov, a o obsahu poskytnutej ochrany⁽¹⁾, pokiaľ táto smernica neustanovuje inak, najmä tam, kde možno odôvodnene predpokladať, že by iná krajina urobila preskúmanie alebo poskytla dostatočnú ochranu. Členské štáty by najmä nemali byť povinné preskúmať vecné hľadisko žiadosti o azyl, ak prvá krajina priznala žiadateľovi postavenie utečenca alebo inú dostatočnú ochranu a žiadateľ bude spätne poslaný do tejto krajiny.
- (23) Členské štáty by tiež nemali byť povinné preskúmať vecné hľadisko žiadosti o azyl, ak sa kvôli väzbe žiadateľa na tretiu krajinu, ako ju definuje vnútroštátne právo, môže odôvodnene očakávať, že hľadá ochranu v tejto tretej krajine. Členské štáty môžu postupovať na tomto základe, ak by konkrétny žiadateľ bol v bezpečí v tejto dotknutej tretej krajine. S cieľom zabrániť následnému pohybu žiadateľov, by sa mali stanoviť spoločné zásady, na základe ktorých budú členské štáty posudzovať alebo označovať tretie štáty ako bezpečné.
- (24) Navyše s ohľadom na určité európske tretie krajiny, ktoré dodržiavajú osobitne vysoké štandardy ľudských práv a ochrany utečencov, by členské štáty mali mať možnosť nevykonať alebo nevykonať úplné preskúmanie žiadostí o azyl, týkajúcich sa žiadateľov, ktorí na ich územie vstúpili z takýchto tretích európskych krajín. Kvôli možným dôsledkom obmedzeného alebo neuskutočneného preskúmania na žiadateľa, uplatňovanie tohto konceptu bezpečnej tretej krajiny by sa malo obmedziť na prípady, ktoré zahŕňajú tretie krajiny, v súvislosti s ktorými sa Rada presvedčila, že sú v dotknutých tretích štátoch splnené vysoké bezpečnostné štandardy tak, ako sú ustanovené v tejto smernici. Rada by mala prijať rozhodnutia v tejto záležitosti po porade s Európskym parlamentom.
- (25) Z povahy spoločných štandardov oboch konceptov o bezpečných tretích krajinách, ako sú ustanovené v tejto smernici, vyplýva, že praktický účinok konceptov závisí od toho, či daná tretia krajina umožní konkrétnemu žiadateľovi vstup na svoje územie.
- (26) V súvislosti s odňatím postavenia utečenca by mal členský štát zabezpečiť, aby osoby, ktoré požívali výhody z postavenia utečenca boli náležitým spôsobom informované o možnom prehodnotení ich postavenia a mali možnosť predložiť svoje stanovisko pred tým, ako orgány môžu prijať svoje odôvodnené rozhodnutie o odňatí ich postavenia. Malo by však byť umožnené odobratie týchto záruk, ak dôvody na zánik postavenia utečenca nesúvisia so zmenou podmienok, na ktorých sa priznanie zakladalo.
- (27) To, že prijaté rozhodnutia o žiadosti o azyl a o odňatí postavenia utečenca má podliehať účinným opravným prostriedkom pred súdnym orgánom v zmysle článku 234 zmluvy odráža základnú zásadu práva Spoločenstva. Účinnosť opravného prostriedku aj v súvislosti s preskúmaním príslušných dôkazov závisí od celkového administratívneho systému a systému súdnictva v každom členskom štáte.
- (28) V súlade s článkom 64 zmluvy sa táto smernica nedotýka výkonu zodpovedností členských štátov za udržanie verejného poriadku a zabezpečenie vnútornej bezpečnosti.
- (29) Táto smernica sa nevzťahuje na konania, ktoré upravuje nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúce kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov⁽²⁾.
- (30) Vykonávanie tejto smernice by sa malo hodnotiť v pravidelných intervaloch nepresahujúcich dva roky.
- (31) Cieľ tejto smernice, a to ustanoviť v členských štátoch minimálne štandardy pre konanie o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a z dôvodu rozsahu a účinkov tejto činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva a Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec, ktorý je potrebný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (32) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva. Spojené kráľovstvo oznámilo listom z 24. januára 2001 svoju vôľu zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004, s. 12.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 50, 25.2.2003, s. 1.

- (33) V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Írsko oznámilo listom zo 14. februára 2004 svoju vôľu zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.
- (34) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, Dánsko sa nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané a ani nepodlieha jej uplatňovaniu,

PRIJALA TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Účel

Účelom tejto smernice je stanoviť minimálne štandardy pre konanie členských štátov o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice:

- a) „Ženevský dohovor“ znamená dohovor z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov, zmenený a doplnený newyorským protokolom z 31. januára 1967.
- b) „Žiadosť“ alebo „žiadosť o azyl“ znamená žiadosť podanú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, ktorú je možné chápať ako žiadosť o medzinárodnú ochranu od členského štátu podľa Ženevského dohovoru. Každá žiadosť o medzinárodnú ochranu sa považuje za žiadosť o azyl, pokiaľ dotknutá osoba výslovne nežiada o iný druh ochrany, o ktorú je možné požiadať samostatne.
- c) „Žiadateľ“ alebo „žadateľ o azyl“ znamená štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, ktorá podala žiadosť o azyl, s ohľadom na ktorú ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie.
- d) „Konečné rozhodnutie“ je rozhodnutie o tom, či sa štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti prizná postavenie utečenca na základe smernice 2004/83/ES, a ktoré už nepodlieha opravnému prostriedku v rámci kapitoly V tejto smernice bez ohľadu na to, či má

tento opravný prostriedok účinnok, ktorý umožňuje žiadateľom zostať v členskom štáte až do vyriešenia, pokiaľ príloha III tejto smernice neustanovuje inak.

- e) „Rozhodujúci orgán“ znamená akýkoľvek kvázi súdny alebo správny orgán v členskom štáte zodpovedný za preskúvanie žiadosti o azyl, príslušný na prijímanie rozhodnutí na prvom stupni o takýchto prípadoch, ak príloha I neustanovuje inak.
- f) „Utečenec“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá spĺňa požiadavky článku 1 Ženevského dohovoru, ako uvádza smernica 2004/83/ES.
- g) „Postavenie utečenca“ znamená, že členský štát uzná štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti za utečenca.
- h) „Maloletý bez sprievodu“ znamená osobu mladšiu ako osemnásť rokov, ktorá prišla na územie členských štátov bez sprievodu dospeléj osoby, ktorá je za ňu zodpovedná v súlade s právnymi predpismi alebo obyčajovým právom, a to dovtedy, kým ju takáto osoba fakticky neprevezme do starostlivosti; patria sem aj maloletí, ktorí sú ponechaní bez sprievodu po tom, ako vstúpili na územie členských štátov.
- i) „Zástupca“ znamená osobu konajúcu v mene organizácie zastupujúcej maloletého bez sprievodu ako zákonný opatrovník, osobu, konajúcu v mene vnútroštátnej organizácie, ktorá je zodpovedná za starostlivosť a blaho o maloletých, alebo akéhokoľvek iného vhodného zástupcu, menovaného na to, aby zabezpečoval najlepšie záujmy maloletého.
- j) „Odňatie postavenia utečenca“ znamená rozhodnutie príslušného orgánu zrušiť, ukončiť alebo odmietnuť obnovenie postavenia utečenca osobe v súlade so smernicou 2004/83/ES.
- k) „Zostať v členskom štáte“ znamená zostať na území členského štátu, v ktorom sa podala žiadosť o azyl alebo v ktorom sa táto žiadosť skúma, vrátane hraníc alebo tranzitných zón.

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

1. Táto smernica sa uplatňuje na všetky žiadosti o azyl podané na území členských štátov, vrátane hraníc a tranzitných zón, a na odňatie postavenia utečenca.
2. Táto smernica sa neuplatňuje na prípady žiadostí o diplomatický alebo územný azyl predložené zastupiteľstvami členských štátov.

3. Ak členské štáty použijú alebo zavedú konanie, v ktorom sa skúma žiadosť o azyl ako žiadosť na základe Ženevského dohovoru a aj ako žiadosť o iný druh medzinárodnej ochrany za okolností, vymedzených článkom 15 smernice 2004/83/ES, počas celého tohto konania uplatňujú túto smernicu.

4. Okrem toho sa členské štáty môžu rozhodnúť uplatňovať túto smernicu v konaniach pri rozhodovaní o žiadostiach o akýkoľvek druh medzinárodnej ochrany.

Článok 4

Zodpovedné orgány

1. Členské štáty určia pre všetky konania rozhodujúci orgán, ktorý bude zodpovedný za príslušné preskúmanie žiadostí v súlade s touto smernicou, a najmä článkom 8 ods. 2 a článkom 9.

V súlade s článkom 4 ods. 4 nariadenia (ES) č. 343/2003 bude žiadosť o azyl podaná v členskom štáte orgánom iného členského štátu, vykonávajúcemu imigračnú kontrolu, riešiť ten členský štát, na ktorého území sa táto žiadosť podala.

2. Členské štáty však môžu stanoviť iný zodpovedný orgán na tieto účely:

- a) konanie v prípadoch, v ktorých členský štát uvažuje o presune žiadateľa do iného členského štátu podľa pravidiel stanovujúcich kritériá a mechanizmy na určenie, ktorý štát je zodpovedný za zváženie žiadosti o azyl, až do uskutočnenia tohto presunu alebo kým sa požiadaný štát neodmietol veci ujať alebo žiadateľa prijať;
- b) prijatie rozhodnutia o žiadosti s ohľadom na predpisy o národnej bezpečnosti za predpokladu, že sa s rozhodujúcim orgánom pred prijatím rozhodnutia uskutoční porada, či žiadateľ spĺňa požiadavku na utečenca v zmysle smernice 2004/83/ES;
- c) výkon predbežného skúmania podľa článku 32 za predpokladu, že tento orgán má prístup ku žiadateľovým spisom týkajúcim sa predošlej žiadosti;
- d) vyriešenie prípadov v rámci konania ustanoveného v článku 35 ods. 1;
- e) zamietnutie povolenia vstupu v rámci konania ustanoveného v článku 35 ods. 2 až 5, podľa podmienok stanovených v týchto odsekoch;

f) konštatovanie, že žiadateľ sa snaží vstúpiť do členského štátu alebo už do neho vstúpil z bezpečnej tretej krajiny podľa článku 36, podľa podmienok stanovených v uvedenom článku.

3. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, ak boli podľa odseku 2 určené orgány, mal personál týchto orgánov primerané vedomosti alebo aby dostal potrebné školenie, aby mohol pri vykonávaní tejto smernice plniť svoje povinnosti.

Článok 5

Priaznivejšie ustanovenia

Členské štáty môžu zaviesť alebo si ponechať priaznivejšie štandardy pre konanie o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca, ak sú tieto štandardy zlučiteľné s touto smernicou.

KAPITOLA II

ZÁKLADNÉ ZÁSADY A ZÁRUKY

Článok 6

Prístup ku konaniu

1. Členské štáty môžu vyžadovať, aby sa žiadosti o azyl predkladali osobne a/alebo aby sa predkladali na určenom mieste.

2. Členské štáty zabezpečia, aby každá dospelá osoba spôsobilá na právne úkony mala právo podať vo svojom vlastnom mene žiadosť o azyl.

3. Členské štáty môžu ustanoviť, že žiadateľ môže podať žiadosť v mene osôb, ktoré sú na ňom závislé. V takom prípade členské štáty zabezpečia súhlas dospelaj závislej osoby so žiadosťou podanou v jej mene, pričom ak tento súhlas odmietne, bude mať príležitosť podať žiadosť vo svojom vlastnom mene.

Súhlas sa vyžaduje v čase podania žiadosti alebo najneskôr pri osobnom pohovore s touto dospelou závislou osobou.

4. Členské štáty môžu vo vnútroštátnych právnych predpisoch určiť:

- a) v ktorých prípadoch smie maloletý podať žiadosť vo svojom vlastnom mene;
- b) v ktorých prípadoch je potrebné, aby žiadosť maloletého bez sprievodu podal zástupca, ako je to ustanovené v článku 17 ods. 1 písm. a);

c) v ktorých prípadoch sa predpokladá, že podanie žiadosti o azyl je automaticky podaním žiadosti o azyl za každého nezosobášeného maloletého.

5. Členské štáty zabezpečia, aby orgány, u ktorých je pravdepodobné, že ich oslovia osoby, ktoré chcú podať žiadosť o azyl, boli schopné tejto osobe poradiť, ako a kde môže túto žiadosť podať a/alebo ako a kde môže požadovať, aby tieto orgány predložili túto žiadosť príslušnému orgánu.

Článok 7

Právo zostať v členskom štáte počas preskúmania žiadosti

1. Žiadateľom musí byť umožnené zostať v členskom štáte, výlučne na účely tohto konania dovtedy, kým rozhodujúci orgán neprijme rozhodnutie v súlade s konaním na prvom stupni ustanoveným v kapitole III. Toto právo zostať nezakladá nárok na povolenie na pobyt.

2. Členské štáty môžu urobiť výnimku len v prípade, ak sa podľa článku 32 a 34 následná žiadosť už nebude skúmať, alebo ak príslušnú osobu podľa situácie odovzdajú alebo vydajú buď inému členskému štátu, ako sú povinné na základe európskeho zatykača⁽¹⁾ alebo inak, alebo ak ju odovzdajú alebo vydajú tretej krajine alebo medzinárodným trestným súdnym orgánom.

Článok 8

Požiadavky na preskúmanie žiadostí

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 23 ods. 4 bod i), členské štáty zabezpečia, aby sa žiadosť o azyl nezamietla ani nevyklúčila z preskúmania výlučne z toho dôvodu, že sa nepodala v najskoršom možnom termíne.

2. Členské štáty zabezpečia, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie o žiadosti o azyl po primeranom preskúmaní. Za tým účelom členské štáty zabezpečia:

- a) aby sa žiadosti skúmali a rozhodnutia prijímali individuálne, objektívne a nestranne;
- b) aby sa z rôznych zdrojov dali získať presné a aktuálne informácie, ako sú z Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR), pokiaľ ide o všeobecnú situáciu panujúcu v krajinách pôvodu žiadateľov o azyl, a v prípade

potreby aj v krajinách, cez ktoré prechádzali, a aby sa takéto informácie sprístupnili personálu zodpovednému za preskúmanie žiadostí a prijímanie rozhodnutí;

- c) aby personál skúmajúci žiadosti a prijímajúci rozhodnutia, mal vedomosti pokiaľ ide o príslušné štandardy uplatniteľné v oblasti azylového a utečeneckého práva.

3. Orgány uvedené v kapitole V majú prostredníctvom rozhodujúceho orgánu alebo prostredníctvom žiadateľa alebo inak prístup ku všeobecným informáciám uvedeným v odseku 2 písm. b) potrebným na plnenie ich úloh.

4. Členské štáty môžu ustanoviť pravidlá o preklade dokumentov potrebných na preskúmanie žiadosti.

Článok 9

Požiadavky na rozhodnutie rozhodujúceho orgánu

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa rozhodnutia o žiadostiach o azyl vydávali písomne.

2. Členské štáty tiež zabezpečia, aby sa v prípade zamietnutia žiadosti v rozhodnutí písomne uviedli skutkové a právne dôvody a informácie o tom, ako možno napadnúť zamietavé rozhodnutie.

Členské štáty nemusia uvádzať dôvody nepriznania postavenia utečenca v prípade, keď priznal žiadateľovi postavenie, ktoré podľa vnútroštátneho práva a práva Spoločenstva poskytuje rovnaké práva a výhody ako postavenie utečenca podľa smernice 2004/83/ES. V týchto prípadoch členský štát zabezpečí, aby sa v žiadateľovom spise uviedli dôvody nepriznania a aby mal žiadateľ na požiadanie ku svojmu spisu prístup.

Členské štáty nie sú povinné písomne poskytnúť informácie ani o tom, ako napadnúť zamietavé rozhodnutie, pokiaľ boli žiadateľovi poskytnuté informácie v spojení s rozhodnutím buď písomne, alebo jemu dostupnými elektronickými prostriedkami už v skoršom štádiu.

3. Na účely článku 6 ods. 3, a kedykoľvek sa žiadosť opiera o tie isté dôvody, môže členský štát prijať len jedno rozhodnutie, týkajúce sa všetkých závislých osôb.

⁽¹⁾ Pozri rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 18.7.2002, s. 1).

Článok 10

Záruky pre žiadateľov o azyl

1. Pokiaľ ide o konania stanovené v kapitole III členské štáty zabezpečia, aby všetci žiadatelia o azyl mali nasledujúce záruky:
 - a) musia byť informovaní v jazyku, o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu budú rozumieť, o konaní, ktoré bude nasledovať, a o ich právach a povinnostiach počas tohto konania a o možných dôsledkoch neplnenia ich povinností a nespokojovania s orgánmi. Musia byť informovaní o časovom rámci, ako aj o prostriedkoch, ktoré majú k dispozícii na splnenie povinnosti predložiť prvky uvedené v článku 4 smernice 2004/83/ES. Táto informácia sa poskytuje včas, aby si mohli uplatniť práva, ktoré im zaručuje táto smernica a aby mohli splniť povinnosti opísané v článku 11;
 - b) vždy, keď je to potrebné, im musia byť poskytnuté služby tlmočníka, aby mohli predložiť svoj prípad príslušným orgánom. Členské štáty budú považovať za potrebné poskytnúť tieto služby prinajmenšom vtedy, keď rozhodujúci orgán vyzve žiadateľa, aby sa dostavil na pohovor, ako je uvedené v článku 12 a 13, a príslušné oznámenie nemožno zabezpečiť bez týchto služieb. V tomto prípade a v iných prípadoch, kedy príslušný orgán predvolá žiadateľa, sa tieto služby budú platiť z verejných fondov;
 - c) nesmie sa im odmietnuť príležitosť komunikovať s Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov alebo s akoukoľvek inou organizáciou pracujúcou v mene Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov na území členského štátu na základe dohody s týmto členským štátom;
 - d) musia dostať v primeranom čase oznámenie o rozhodnutí rozhodujúceho orgánu o ich žiadosti o azyl. Ak žiadateľ zákonne zastupuje právny alebo iný poradca, členský štát sa môže rozhodnúť, že dá toto oznámenie o rozhodnutí tomuto poradcovi namiesto žiadateľovi o azyl;
 - e) musia byť informovaní o rozhodnutí rozhodujúceho orgánu v jazyku o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu budú rozumieť, ak im nepomáha ani ich nezastupuje právny ani iný poradca a ak nie je k dispozícii právna pomoc zdarma. Súčasťou poskytnutej informácie bude informácia o tom, ako napadnúť zamietavé rozhodnutie podľa ustanovení článku 9 ods. 2.

2. Pokiaľ ide o konania stanovené v kapitole V, členské štáty zabezpečia, aby všetci žiadatelia o azyl mali rovnaké záruky, ako sú záruky uvedené v odseku 1 písm. b), c) a d) tohto článku.

Článok 11

Povinnosti žiadateľov o azyl

1. Členské štáty môžu žiadateľom o azyl uložiť povinnosť spolupracovať s príslušnými orgánmi, pokiaľ sú tieto povinnosti potrebné na spracovanie žiadosti.
2. Členský štát môže stanoviť najmä:
 - a) aby sa od žiadateľa o azyl vyžadovalo, aby podával príslušným orgánom správy alebo aby sa osobne dostavil, buď bezodkladne alebo v určený čas;
 - b) aby bol žiadateľ o azyl povinný predložiť dokumenty, ktoré vlastní, ktoré súvisia s preskúmaním žiadosti, ako napríklad svoj pas;
 - c) aby sa od žiadateľa o azyl vyžadovalo, aby informoval príslušné orgány o jeho aktuálnom mieste bydliska alebo adrese a aby ich čo najskôr informoval o ich zmene. Členský štát môže stanoviť, aby bol žiadateľ povinný prijať akékoľvek oznámenie na poslednom mieste bydliska alebo na poslednej adrese, ktorú uviedol;
 - d) príslušné orgány môžu prehľadať žiadateľa i veci, ktoré má so sebou;
 - e) príslušné orgány môžu žiadateľa odfotografovať a
 - f) príslušné orgány môžu zaznamenať ústne výpovede žiadateľa za predpokladu, že bol o tom vopred informovaný.

Článok 12

Osobný pohovor

1. Skôr než rozhodujúci orgán prijme rozhodnutie, žiadateľ o azyl dostane príležitosť na osobný pohovor o jeho žiadosti o azyl s osobou, ktoré je podľa vnútroštátneho práva príslušná uskutočňovať takéto pohovory.

Členské štáty môžu poskytnúť príležitosť na osobný pohovor aj každej dospelšej závislej osobe uvedenej v článku 6 ods. 3

Členské štáty môžu vo vnútroštátnych právnych predpisoch určiť, v ktorých prípadoch sa poskytne príležitosť na osobný pohovor maloletému.

2. Osobný pohovor sa nemusí uskutočniť, ak:
- a) rozhodujúci orgán môže prijať kladné rozhodnutie na základe dôkazov, ktoré sú mu k dispozícii, alebo
 - b) príslušný orgán sa už so žiadateľom stretol za tým účelom, aby mu pomohol vyplniť žiadosť a predložiť podstatné údaje týkajúce sa tejto žiadosti podľa článku 4 ods. 2 smernice 2004/83/ES alebo
 - c) rozhodujúci orgán na základe úplného preskúmania informácií, ktoré žiadateľ poskytol, považuje žiadosť za neopodstatnenú v prípadoch, na ktoré sa vzťahujú okolnosti uvedené v článku 23 ods. 4 písm. a), c), g), h) a j).

3. Osobný pohovor možno vynechať aj vtedy, ak nie je odôvodnene uskutočniteľný, najmä ak je príslušný orgán toho názoru, že žiadateľ nie je na pohovor pripravený alebo ho nie je schopný v dôsledku pretrvávajúcich okolností, ktoré sú mimo žiadateľovej kontroly. V prípade pochybností môže členský štát vyžadovať lekárske alebo psychologické osvedčenie.

Ak členský štát podľa tohto odseku neposkytne príležitosť na osobný pohovor alebo ho, kde to prichádza do úvahy, neposkytne závislej osobe, je potrebné vyvinúť primerané úsilie, aby sa tomuto žiadateľovi alebo tejto závislej osobe umožnilo predložiť ďalšie informácie.

4. Neuskutočnenie osobného pohovoru podľa tohto článku nebráni rozhodujúcemu orgánu prijať rozhodnutie o žiadosti o azyl.

5. Neuskutočnenie osobného pohovoru podľa odseku 2 písm. b) alebo c) nemá nepriaznivý vplyv na rozhodnutie rozhodujúceho orgánu.

6. Bez ohľadu na článok 20 ods. 1 môže členský štát pri rozhodovaní o žiadosti o azyl vziať do úvahy tú skutočnosť, že žiadateľ sa na osobný pohovor nedostavil, pokiaľ na toto nedostavenie nemal náležitý dôvod.

Článok 13

Požiadavky na osobný pohovor

1. Osobný pohovor sa za normálnych okolností uskutoční bez prítomnosti rodinných príslušníkov, pokiaľ rozhodujúci orgán nepovažuje prítomnosť ostatných rodinných príslušníkov za potrebnú kvôli náležitému preskúmaniu.

2. Osobný pohovor sa uskutoční za takých podmienok, aby bola zabezpečená primeraná dôvernosť.

3. Členské štáty prijímajú primerané kroky na zabezpečenie toho, aby sa osobné pohovory uskutočňovali za takých podmienok, ktoré umožňujú žiadateľom predložiť dôvody svojej žiadosti vyčerpávajúcim spôsobom. Za tým účelom členské štáty zabezpečia, aby:

- a) osoba, ktorá vedie pohovor, bola dostatočne spôsobilá, aby mohla brať do úvahy, nakoľko je to možné, osobné alebo všeobecné okolnosti súvisiace so žiadosťou, vrátane kultúrneho pôvodu žiadateľa alebo jeho zraniteľnosti, a
- b) bol vybraný taký tlmočník, ktorý je schopný zabezpečiť primeranú komunikáciu medzi žiadateľom a osobou, ktorá vedie pohovor. Komunikácia nemusí nevyhnutne prebiehať v jazyku, ktorému dáva prednosť žiadateľ o azyl, ak existuje iný jazyk, o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu žiadateľ bude rozumieť, a v ktorom je schopný komunikovať.

4. Členské štáty môžu stanoviť pravidlá o prítomnosti tretích osôb na osobnom pohovore.

5. Tento článok sa uplatňuje aj na stretnutie uvedené v článku 12 ods. 2 písm. b).

Článok 14

Status správy o osobnom pohovore v konaní

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa z každého osobného pohovoru urobila písomná správa, v ktorej budú uvedené aspoň najdôležitejšie informácie týkajúce sa žiadosti, ako ich predložil žiadateľ v zmysle článku 4 ods. 2 smernice 2004/83/ES.

2. Členské štáty zabezpečia, aby žiadatelia mali včasný prístup k správe o osobnom pohovore. Ak sa umožní prístup až po rozhodnutí rozhodujúceho orgánu, členské štáty zabezpečia, aby bol tento prístup možný v takom čase, aby bolo možné pripraviť a včas predložiť odvolanie.

3. Členské štáty môžu požadovať súhlas žiadateľa s obsahom správy o osobnom pohovore.

Ak žiadateľ odmietne súhlasiť s obsahom správy, do žiadateľovho spisu sa zapisujú dôvody tohto odmietnutia.

Ak žiadateľ odmietne súhlasiť s obsahom správy, nebráni to rozhodujúcemu orgánu prijať rozhodnutie o jeho žiadosti.

4. Tento článok sa uplatňuje aj na stretnutie uvedené v článku 12 ods. 2 písm. b).

Článok 15

Právo na právnu pomoc a zastúpenie

1. Členské štáty poskytnú každému žiadateľovi o azyl na jeho vlastné náklady príležitosť poradiť sa účinným spôsobom o veciach súvisiacich s jeho žiadosťou o azyl, s právnym alebo iným poradcom, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo.

2. V prípade zamietavého rozhodnutia rozhodujúceho orgánu členské štáty na požiadanie zabezpečia bezplatnú právnu pomoc a/alebo zastúpenie v súvislosti s vecami podliehajúcimi ustanoveniam odseku 3.

3. Členské štáty môžu vo svojom vnútroštátnom práve zakotviť bezplatné poskytnutie právnej pomoci a/alebo zastúpenia:

- a) len pre konania pred súdnym orgánom v súlade s kapitolou V a nie pre každé následné odvolanie alebo preskúmanie podľa vnútroštátneho práva, vrátane opätovného vypočítania odvolania po následnom odvolaní alebo preskúmaní, a/alebo
- b) len pre tých, ktorí nemajú dostatok prostriedkov, a/alebo
- c) len pre právnych alebo iných poradcov, osobitne určených vnútroštátnym právom na to, aby pomáhali žiadateľom o azyl a/alebo ich zastupovali, a/alebo
- d) len ak je pravdepodobné, že odvolanie alebo preskúmanie budú úspešné.

Členské štáty zabezpečia, aby sa právna pomoc a/alebo zastúpenie poskytnuté podľa písmena d) svojvoľne neobmedzovali.

4. Členské štáty môžu upraviť pravidlá o predpísanom postupe pri podávaní a spracovaní týchto žiadostí o právnu pomoc a/alebo zastúpenie.

5. Členské štáty môžu tiež:

- a) zaviesť peňažné alebo časové obmedzenia poskytovania bezplatnej právnej pomoci alebo bezplatného zastúpenia za predpokladu, že tieto obmedzenia nebudú znamenať svojvoľné obmedzenia prístupu k právnej pomoci a/alebo k zastúpeniu;

b) ustanoviť, že, pokiaľ ide o poplatky a iné náklady, nebude zaobchádzanie so žiadateľmi vo veciach týkajúcich sa právnej pomoci priaznivejšie ako všeobecne zavedené zaobchádzanie s vlastnými štátnymi príslušníkmi.

6. Členské štáty môžu požadovať plnú alebo čiastočnú kompenzáciu všetkých nákladov, ak a keď sa žiadateľova finančná situácia značne zlepši, alebo ak sa rozhodnutie o poskytnutí týchto výhod prijalo na základe nepravdivých informácií, ktoré žiadateľ poskytol.

Článok 16

Rozsah právnej pomoci a zastúpenia

1. Členské štáty zabezpečia právnenému alebo inému poradcovi, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo, a ktorý pomáha alebo zastupuje žiadateľa o azyl podľa ustanovení vnútroštátneho práva, prístup k tým informáciám v žiadateľovom spise, ktoré podliehajú preskúmaniu orgánmi uvedenými v kapitole V, a to v rozsahu v akom sú tieto informácie relevantné pre preskúmanie žiadosti.

Členské štáty môžu urobiť výnimku v prípade, ak by sprístupnením informácií alebo zdrojov ohrozili národnú bezpečnosť, bezpečnosť organizácií alebo osôb, ktoré tieto informácie poskytli, alebo bezpečnosť osôb, ktorých sa tieto informácie týkajú, alebo ak príslušné orgány členských štátov majú záujem na vyšetrovaní týkajúcom sa preskúmania žiadosti o azyl, alebo ak by sa tým poškodili medzinárodné vzťahy členských štátov. V týchto prípadoch musí byť prístup ku príslušným informáciám alebo zdrojom umožnený orgánom uvedeným v kapitole V okrem prípadu, ak by bol tento prístup vylúčený v otázkach národnej bezpečnosti.

2. Členské štáty zabezpečia, aby právny alebo iný poradca, ktorý pomáha žiadateľovi o azyl alebo ho zastupuje, mal prístup do uzavretých oblastí, ako sú internačné tábory a tranzitné zóny, na účely konzultácie s príslušným žiadateľom. Členské štáty môžu obmedziť možnosť navštevovania žiadateľa v uzavretých oblastiach, len ak je toto obmedzenie v dôsledku vnútroštátneho práva objektívne potrebné kvôli bezpečnosti, verejnému poriadku alebo administratívnej správe oblasti alebo kvôli zabezpečeniu efektívneho preskúmania žiadosti za predpokladu, že sa prístup právneho alebo iného poradcu týmto vážne neobmedzí alebo neznesie.

3. Členské štáty môžu stanoviť pravidlá, upravujúce prítomnosť právnych alebo iných poradcov pri všetkých pohovoroch v rámci konania bez toho, aby bol dotknutý tento článok alebo článok 17 ods. 1 písm. b).

4. Členské štáty môžu stanoviť, že žiadateľ smie so sebou priviesť na osobný pohovor právneho alebo iného poradcu, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo.

Členské štáty môžu vyžadovať prítomnosť žiadateľa na osobnom pohovore aj v prípade, ak ho podľa podmienok vnútroštátneho práva takýto právny alebo iný poradca zastupuje, a môžu vyžadovať, aby žiadateľ odpovedal na položené otázky osobne.

Neprítomnosť právneho alebo iného poradcu nebráni príslušnému orgánu uskutočniť osobný pohovor so žiadateľom.

Článok 17

Záruky pre maloletých bez sprievodu

1. S ohľadom na všetky konania uvedené v tejto smernici a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 12 a 14, členské štáty:

- a) čo najskôr prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, aby v súvislosti s preskúmaním žiadosti maloletého bez sprievodu ho zastupoval alebo mu pomáhal zástupca. Tento zástupca môže byť zároveň zástupcom uvedeným v článku 19 smernice 2003/9/ES z 27. januára 2003, ktorou sa ustanovujú minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl⁽¹⁾;
- b) zabezpečia, aby mal zástupca príležitosť informovať maloletého bez sprievodu o význame a možných dôsledkoch osobného pohovoru, a ak je to vhodné, o tom, ako sa na osobný pohovor pripraviť. Členské štáty umožnia zástupcovi, aby bol pri tomto pohovore prítomný a aby kládol otázky a prednášal poznámky v rámci, ktorý stanoví osoba, ktorá pohovor vedie.

Členské štáty môžu vyžadovať osobnú prítomnosť maloletého bez sprievodu na osobnom pohovore, i keď je zástupca prítomný.

2. Členské štáty nemusia menovať zástupcu v prípade, ak tento maloletý bez sprievodu:

- a) s najväčšou pravdepodobnosťou dosiahne plnoletosť pred prijatím rozhodnutia na prvom stupni alebo
- b) môžu bezplatne použiť právneho alebo iného poradcu, ktorého ako takého pripúšťa vnútroštátne právo, na plnenie úloh vyššie pridelených zástupcovi alebo

c) je alebo bol zosobášený.

3. Členské štáty môžu v súlade so zákonmi a právnymi predpismi platnými od 1. decembra 2005 nevymenovať zástupcu v prípade, ak má maloletý bez sprievodu 16 alebo viac rokov okrem prípadu, ak tento maloletý bez sprievodu nie je schopný predložiť svoju žiadosť bez zástupcu.

4. Členské štáty zabezpečia, aby

a) v prípade, ak maloletý bez sprievodu má osobný pohovor o svojej žiadosti o azyl, ako je to uvedené v článku 12, 13 a 14, viedla tento pohovor osoba, ktorá má potrebné znalosti o osobitných potrebách maloletých;

b) rozhodnutie rozhodujúceho orgánu o žiadosti maloletého bez sprievodu pripraví úradník s potrebnými znalosťami o osobitných potrebách maloletých.

5. Členské štáty môžu na určenie veku maloletého bez sprievodu použiť v rámci preskúmania žiadosti o azyl lekársku prehliadku.

V prípade, ak sa použije lekárska prehliadka, členské štáty zabezpečia:

a) aby bol maloletý bez sprievodu pred preskúmaním jeho žiadosti o azyl informovaný, v jazyku o ktorom sa odôvodnene predpokladá, že mu bude rozumieť, o možnosti určenia veku lekárskou prehliadkou. Súčasťou tejto informácie bude aj informácia o metóde prehliadky a o možných dôsledkoch výsledku lekárskej prehliadky na preskúmanie žiadosti o azyl, ako aj o dôsledkoch toho, keď maloletý bez sprievodu odmietne podrobiť sa lekárskej prehliadke;

b) súhlas maloletého bez sprievodu a/alebo jeho zástupcu s vykonaním lekárskej prehliadky na určenie veku príslušného maloletého a

c) aby sa rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o azyl maloletého bez sprievodu, ktorý sa odmietol podrobiť lekárskej prehliadke, nezakladalo výlučne na tomto odmietnutí.

Skutočnosť, že sa maloletý bez sprievodu odmietol podrobiť lekárskej prehliadke, nebráni rozhodujúcemu orgánu prijať rozhodnutie o žiadosti o azyl.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 31, 6.2.2003, s. 18.

6. Pri vykonávaní tohto článku budú mať členské štáty na zreteli v prvom rade najlepšie záujmy dieťaťa.

Článok 18

Zadržanie

1. Členské štáty nebudú zadržiavať žiadnu osobu výlučne preto, že je žiadateľom o azyl.

2. Ak je žiadateľ o azyl zadržaný, členské štáty zabezpečia, aby mal možnosť rýchleho súdneho preskúmania.

Článok 19

Konanie v prípade späťvzatia žiadosti

1. Pokiaľ členský štát stanoví možnosť výslovného späťvzatia žiadosti podľa vnútroštátneho práva, ak žiadateľ o azyl výslovne vzal späť svoju žiadosť o azyl, členský štát zabezpečí, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie buď o zastavení preskúmania, alebo o zamietnutí žiadosti.

2. Okrem toho môžu členské štáty rozhodnúť, že rozhodujúci orgán môže rozhodnúť o zastavení preskúmania bez prijatia rozhodnutia. V tomto prípade členský štát zabezpečí, aby rozhodujúci orgán urobil záznam do žiadateľovho spisu.

Článok 20

Konanie v prípade konkludentného späťvzatia alebo odstúpenia od žiadosti

1. V prípade ak existuje rozumný dôvod predpokladať, že žiadateľ o azyl svoju žiadosť o azyl konkludentne vzal späť alebo od nej odstúpil, členský štát zabezpečí, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie buď o zastavení preskúmania, alebo o zamietnutí žiadosti na základe toho, že žiadateľ nepreukázal nárok na postavenie utečenca podľa smernice 2004/83/ES.

Členský štát môže predpokladať, že žiadateľ konkludentne vzal späť alebo odstúpil od svojej žiadosti o azyl, najmä, ak sa preukázalo, že:

a) žiadateľ neodpovedal na požiadavky na poskytnutie podstatných informácií ku svojej žiadosti v zmysle článku 4 smernice 2004/83/ES alebo sa nedostavil na osobný pohovor ako, je uvedené v článkoch 12, 13 a 14, pokiaľ žiadateľ v primeranom čase nepreukáže, že sa nedostavil v dôsledku okolností, ktoré boli mimo jeho kontroly;

b) žiadateľ utiekol z miesta, kde býval, alebo z miesta, kde bol držaný, alebo toto miesto bez povolenia opustil bez toho, aby sa v primeranom čase obrátil na príslušný orgán, alebo v primeranom čase nesplnil svoju povinnosť hlásiť sa alebo inú oznamovaciu povinnosť.

Na účely zavedenia týchto ustanovení môže členský štát stanoviť lehoty alebo usmernenia.

2. Členské štáty zabezpečia, aby žiadateľ, ktorý sa po prijatí rozhodnutia o zastavení podľa odseku 1 tohto článku opäť prihlásil príslušnému orgánu, mal právo požadovať opätovné otvorenie svojho prípadu, pokiaľ sa táto požiadavka neskúma v súlade s článkami 32 a 34.

Členské štáty môžu stanoviť lehotu, po uplynutí ktorej už žiadateľov prípad nemožno opäť otvoriť.

Členské štáty zabezpečia, aby sa takáto osoba neodsunula v rozpore so zásadou nevyhostenia.

Členské štáty môžu umožniť, aby rozhodujúci orgán prevzal preskúmanie v etape, keď bolo preskúmanie žiadosti zastavené.

Článok 21

Úloha UNHCR

1. Členské štáty umožnia UNHCR:

a) prístup ku žiadateľom o azyl, vrátane zadržaných a zdržiavaných v tranzitnej zóne na letisku alebo v prístave;

b) prístup k informáciám o jednotlivých žiadateľoch o azyl, o priebehu konania a o prijatých rozhodnutiach, ak s tým žiadateľ o azyl súhlasí;

c) pri výkone svojej dozornej úlohy podľa článku 35 Ženevského dohovoru predkladať ktorémukoľvek príslušnému orgánu svoje názory k jednotlivým žiadosťiam o azyl v ktorejkoľvek etape konania.

2. Odsek 1 sa uplatňuje aj na organizáciu, ktorá pracuje na území dotknutého členského štátu v mene UNHCR na základe dohody s týmto členským štátom.

Článok 22

Zhromažďovanie informácií o jednotlivých prípadoch

Členské štáty nesmú na účely preskúmania jednotlivých prípadov:

- a) priamo poskytnúť údajnému(ným) pôvodcovi(om) prenasledovania žiadateľa informácie týkajúce sa jednotlivých žiadostí o azyl, ani skutočnosť, že bola žiadosť o azyl podaná;
- b) získavať od údajného(ných) pôvodcu(ov) prenasledovania žiadne informácie takým spôsobom, ktorý by mal za následok, že takíto pôvodcovia by boli priamo informovaní o skutočnosti, že daný žiadateľ podal žiadosť, alebo ktorý by ohrozil fyzickú integritu žiadateľa a na ňom závislých osôb alebo slobodu a bezpečnosť jeho rodinných príslušníkov, ktorí stále žijú v krajine pôvodu.

KAPITOLA III

KONANIE V PRVOM STUPNI

ODDIEL 1

Článok 23

Prieskumné konanie

1. Členské štáty spracujú žiadosti o azyl v prieskumnom konaní podľa základných zásad a záruk kapitoly II.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa toto konanie čo najskôr uzavrelo, bez toho, aby bolo dotknuté primerané a úplné preskúmanie.

Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, keď sa do šiestich mesiacov neprijme rozhodnutie, bol dotknutý žiadateľ:

- a) informovaný o zdržaní alebo
 - b) na požiadanie dostal informáciu o časovom rámci, v ktorom možno očakávať rozhodnutie o jeho žiadosti. Takáto informácia neustanovuje povinnosť členského štátu prijať voči dotknutému žiadateľovi rozhodnutie v tomto rámci.
3. Členské štáty môžu dať ktorémukoľvek preskúmaniu prednosť, alebo ho môžu urýchliť v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II, vrátane prípadov, keď je žiadosť pravdepodobne dobre odôvodnená alebo keď má žiadateľ osobitné potreby.

4. Členské štáty môžu tiež stanoviť, že sa prieskumnému konaniu v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II dá prednosť alebo sa urýchli, ak:

- a) žiadateľ predkladajúci svoju žiadosť a uvádzajúci fakty predložil len veci, ktoré nie sú významné alebo majú len malý význam pre skúmanie, či spĺňa požiadavku na utečenca v zmysle smernice 2004/83/ES, alebo
- b) žiadateľ jasne nespĺňa požiadavku na utečenca alebo na postavenie utečenca v členskom štáte podľa smernice 2004/83/ES alebo
- c) žiadosť o azyl sa považuje za neopodstatnenú,
 - pretože žiadateľ je z bezpečnej krajiny pôvodu v zmysle článkov 29, 30 a 31 alebo
 - pretože krajina, ktorá nie je členským štátom, sa považuje za bezpečnú tretiu krajinu pre žiadateľa bez toho, aby bol dotknutý článok 28 ods. 1 alebo
- d) žiadateľ zavádzal orgány predkladaním nepravdivých informácií alebo dokumentov alebo zadržívaním relevantných informácií alebo dokumentov, pokiaľ ide o jeho identitu a štátnu príslušnosť, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na rozhodnutie, alebo
- e) žiadateľ podal inú žiadosť o azyl, pri čom uviedol iné osobné údaje, alebo
- f) žiadateľ neposkytol informácie, na základe ktorých možno s primeranou mierou istoty stanoviť jeho identitu alebo štátnu príslušnosť, alebo je pravdepodobné, že so zlým úmyslom zničil alebo zahodil identifikačné alebo cestovné doklady, ktoré by pomohli stanoviť jeho totožnosť alebo štátnu príslušnosť, alebo
- g) žiadateľ poskytol nekonzistentné, protirečivé, nepravdepodobné alebo nedostatočné vyhlásenia, ktoré ho zreteľne urobili nedôveryhodným v súvislosti s tým, či bol obeťou prenasledovania uvedené v smernici 2004/83/ES, alebo
- h) žiadateľ predložil následnú žiadosť, pri čom nepredložil nijaké nové relevantné prvky, pokiaľ ide o jeho osobitnú situáciu alebo situáciu v jeho krajine pôvodu, alebo
- i) žiadateľ nepredložil bez rozumného dôvodu svoju žiadosť skôr, napriek tomu, že mal príležitosť tak urobiť, alebo

j) žiadateľ predkladá žiadosť výlučne s cieľom odloženia alebo marenia skoršieho alebo hroziaceho rozhodnutia, ktoré by mali za následok jeho odsun, alebo

ODDIEL II

Článok 25

Nepripustné žiadosti

k) žiadateľ nespĺňa bez náležitého dôvodu povinnosti uvedené v článku 4 ods. 1 a 2 smernice 2004/83/ES alebo v článku 11 ods. 2 písm. a) a b) a v článku 20 ods. 1 tejto smernice, alebo

1. Okrem prípadov, v ktorých sa žiadosť neskúma v súlade s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 343/2003, od členských štátov sa nevyžaduje, aby skúmali, či žiadateľ spĺňa požiadavku na utečenca podľa smernice 2004/83/ES v prípade, ak sa žiadosť považuje za neprípustnú podľa tohto článku.

l) žiadateľ vstúpil na územie členského štátu nezákonne alebo nezákonne predĺžil svoj pobyt a bez dobrého dôvodu sa neprihlásil úradom, ani nepodal žiadosť o azyl čo najskôr vzhľadom na okolnosti svojho vstupu alebo

2. Členské štáty môžu považovať žiadosť o azyl za neprípustnú podľa tohto článku, ak:

m) žiadateľ predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku členského štátu; alebo bol na základe vnútroštátneho práva nútené vypovedaný z vážnych príčin, súvisiacich s národnou verejnou bezpečnosťou a verejným poriadkom alebo

a) iný členský štát poskytol postavenie utečenca;

n) žiadateľ odmieta splniť svoju povinnosť podľa príslušného práva Spoločenstva alebo vnútroštátneho práva nechať si vziať otlaky prstov alebo

b) za prvú krajinu azylu pre žiadateľa sa podľa článku 26 považuje krajina, ktorá nie je členským štátom;

o) žiadosť podal nezosobášený maloletý, na ktorého sa vzťahuje článok 6 ods. 4 písm. c), po zamietnutí žiadosti rodiča alebo rodičov zodpovedných za maloletého, a nepredniesli sa nijaké nové významné prvky s ohľadom na osobitnú situáciu žiadateľa alebo situáciu v jeho krajine pôvodu.

c) krajina, ktorá nie je členským štátom, sa podľa článku 27 považuje za bezpečnú tretiu krajinu pre žiadateľa;

d) žiadateľovi je dovolené zostať v dotknutom členskom štáte z nejakého iného dôvodu a v dôsledku toho mu bolo udelené postavenie rovnocenné právam a výhodám postavenia utečenca na základe smernice 2004/83/ES;

e) žiadateľ má povolenie zostať v dotknutom členskom štáte z nejakého iného dôvodu, ktorý ho do konca konania o určení postavenia podľa písmena d) chráni pred navrátením;

f) žiadateľ podal po konečnom rozhodnutí identickú žiadosť;

Článok 24

Osobitné konanie

1. Členské štáty môžu stanoviť nasledujúce osobitné konanie ako výnimku zo základných zásad a záruk kapitoly II:

a) predbežné preskúmanie na účely spracovania prípadov, posudzovaných v rámci oddielu IV;

g) žiadosť podala osoba závislá na žiadateľovi po tom, ako podľa článku 6 ods. 3 súhlasila s tým, že jej prípad bude súčasťou žiadosti podanej v jej mene, a neexistujú nijaké skutočnosti, týkajúce sa situácie tejto závislej osoby, ktoré by odôvodňovali osobitnú žiadosť.

b) konanie na účely spracovania prípadov, posudzovaných v rámci oddielu V.

Článok 26

Koncept prvej krajiny azylu

Krajinu možno považovať za prvú krajinu azylu špecifického žiadateľa o azyl, ak:

2. Okrem toho môžu členské štáty ustanoviť odchýlku aj pokiaľ ide o oddiel VI.

a) bol v tejto krajine uznaný ako utečenec a stále môže využívať túto ochranu, alebo

b) využíva inú dostatočnú ochranu v tejto krajine, vrátane výhod zásady nevyhostenia,

za predpokladu, že bude do tejto krajiny opäť vpustený.

Pri uplatňovaní konceptu prvej krajiny azylu na osobitné okolnosti žiadateľa o azyl môžu členské štáty vziať do úvahy článok 27 ods. 1

Článok 27

Koncept bezpečnej tretej krajiny

1. Členské štáty smú uplatňovať koncept bezpečnej tretej krajiny, len ak sú príslušné orgány presvedčené, že s osobou hľadajúcou azyl, sa v príslušnej tretej krajine bude zaobchádzať podľa nasledujúcich zásad:

- a) nebude ohrozený jej život ani jej sloboda z dôvodu jej rasy, náboženstva, štátnej príslušnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo politického názoru;
- b) rešpektuje sa zásada nevyhostenia podľa Ženevského dohovoru;
- c) rešpektuje sa zákaz odsunu, ktorý by porušil právo na ochranu pred mučením, krutosťou, neludským alebo ponižujúcim zaobchádzaním, ako je uvedené v medzinárodnom práve, a
- d) existuje možnosť žiadať o postavenie utečenca a v prípade jeho priznania požívať ochranu podľa Ženevského dohovoru.

2. Uplatňovanie konceptu bezpečnej tretej krajiny podlieha predpisom stanoveným vo vnútroštátnom práve, vrátane týchto predpisov:

- a) predpisy, vyžadujúce spojenie medzi osobou žiadajúcou o azyl a dotknutou treťou krajinou, na základe ktorého by bolo rozumné, aby táto osoba išla do tejto krajiny;
- b) predpisy o metodike, akou sa príslušné orgány ubezpečia, že v prípade konkrétnej krajiny a konkrétneho žiadateľa možno uplatniť koncept bezpečnej tretej krajiny. Súčasťou tejto metodiky bude zváženie bezpečnosti konkrétnej krajiny pre konkrétneho žiadateľa od prípadu k prípadu alebo vnútroštátne určenie krajín, ktoré sa považujú za všeobecne bezpečné;

c) predpisy, ktoré v súlade s medzinárodným právom umožňujú individuálne preskúmanie toho, či dotknutá tretia krajina je pre konkrétneho žiadateľa bezpečná, ktoré prinajmenšom umožnia žiadateľovi napadnúť uplatňovanie konceptu bezpečnej tretej krajiny na základe toho, že by tu bol podrobený mučeniu, krutosť, neludskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

3. Ak sa prijme rozhodnutie výlučne na základe tohto článku, potom členský štát:

- a) o tom informuje žiadateľa a
- b) poskytne žiadateľovi dokumenty, ktoré informujú orgány tejto tretej krajiny v jazyku tejto krajiny, že žiadosť sa vecne neskúmala.

4. Ak tretia krajina neumožní žiadateľovi o azyl vstup na jej územie, členský štát zabezpečí prístup ku konaniu v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II.

5. Členské štáty pravidelne informujú Komisiu o krajinách, na ktoré uplatňujú tento koncept podľa ustanovení tohto článku.

ODDIEL III

Článok 28

Neopodstatnené žiadosti

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 19 a 20, členské štáty môžu považovať žiadosť o azyl za neopodstatnenú len vtedy, keď rozhodujúci orgán skonštatoval, že žiadateľ nespĺňa požiadavky na postavenie utečenca podľa smernice 2004/83/ES.

2. V prípadoch uvedených v článku 23 ods. 4 písm. b) a v prípadoch neopodstatnených žiadostí o azyl, na ktoré sa vzťahujú všetky okolnosti uvedené v článku 23 ods. 4 písm. a) a c) až o), členský štát smie považovať žiadosť za zjavne neopodstatnenú aj vtedy, ak je to tak definované vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

Článok 29

Minimálny spoločný zoznam tretích krajín, ktoré sa považujú za bezpečné krajiny pôvodu

1. Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme spoločný zoznam tretích krajín, ktoré budú členské štáty považovať za bezpečné krajiny pôvodu v súlade s prílohou II.

2. Rada môže, kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom, zmeniť a doplniť minimálny spoločný zoznam pridaním alebo vypustením tretích krajín v súlade s prílohou II. Komisia preskúma každú požiadavku Rady alebo členského štátu, aby predložila návrh na zmenu alebo doplnenie minimálneho spoločného zoznamu.

3. Komisia využije pri svojom návrhu podľa odsekov 1 alebo 2 informácie od členských štátov, svoje vlastné informácie a v prípade potreby informácie od UNHCR, od Rady Európy a iných relevantných medzinárodných organizácií.

4. Ak Rada požiada Komisiu o predloženie návrhu na vypustenie tretej krajiny z minimálneho spoločného zoznamu, povinnosť členských štátov podľa článku 31 ods. 2 bude v súvislosti s touto treťou krajinou pozastavená ku dňu nasledujúcemu po prijatí rozhodnutia Rady, ktorým sa vyžaduje takéto predloženie.

5. Ak členský štát požiada Komisiu o predloženie návrhu na vypustenie tretej krajiny z minimálneho spoločného zoznamu, tento členský štát o svojej požiadavke predloženej Komisii písomne informuje Radu. Povinnosť tohto členského štátu podľa článku 31 ods. 2 bude v súvislosti s touto treťou krajinou pozastavená ku dňu nasledujúcemu po informovaní Rady o tejto požiadavke.

6. Európsky parlament bude informovaný o pozastavení podľa odsekov 4 a 5.

7. Pozastavenia podľa odsekov 4 a 5 skončia po troch mesiacoch, pokiaľ Komisia nepredloží pred skončením tejto lehoty návrh vypustiť tretiu krajinu z minimálneho spoločného zoznamu. Tieto pozastavenia skončia v každom prípade, ak Rada zamietne návrh Komisie vypustiť tretiu krajinu z minimálneho spoločného zoznamu.

8. Na žiadosť Rady predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade správu o tom, či situácia krajiny na minimálnom spoločnom zozname je stále v súlade s prílohou II. Keď Komisia predloží túto správu, môže pri tom predložiť také odporúčania a návrhy, aké považuje za vhodné.

Článok 30

Vnútroštátne určenie tretích krajín ako bezpečné krajiny pôvodu

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 29, členské štáty môžu ponechať v platnosti alebo môžu zaviesť právne predpisy, ktoré pripúšťajú v súlade s prílohou II vnútroštátne určenie tretích krajín, iných než sú krajiny na minimálnom spoločnom

zozname, ako bezpečných krajín pôvodu na účely skúmania žiadostí o azyl. Môže sem patriť aj určenie časti krajiny ako bezpečnej, ak sú podmienky prílohy II splnené vzhľadom na túto časť.

2. Odchyľne od odseku 1 môžu členské štáty ponechať v platnosti právne predpisy platné k 1. decembru 2005, ktoré umožňujú vnútroštátne určenie tretích krajín, iných než sú na minimálnom spoločnom zozname, ako bezpečných krajín pôvodu na účely skúmania žiadostí o azyl, ak sú presvedčené o tom, že osoby v týchto tretích krajinách nie sú vo všeobecnosti podrobené:

a) prenasledovaniu, ako je definované v článku 9 smernice 2004/83/ES, ani

b) mučeniu alebo neludskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

3. Členské štáty si tiež môžu ponechať v platnosti právne predpisy platné k 1. decembru 2005, ktoré umožňujú vnútroštátne určenie častí tretích krajín ako bezpečných alebo určenie krajiny alebo časti krajiny ako bezpečných pre určitú skupinu osôb v tejto krajine, ak sú vo vzťahu k tejto časti alebo k tejto skupine splnené podmienky odseku 2.

4. Pri posudzovaní toho, či je krajina bezpečnou krajinou pôvodu podľa odsekov 2 a 3 zohľadnia členské štáty právnu situáciu, uplatňovanie práva a všeobecné politické okolnosti dotknutej tretej krajiny.

5. Posúdenie toho, či je krajina bezpečnou krajinou pôvodu podľa tohto článku, sa zakladá na celom spektre informačných zdrojov, vrátane osobitných informácií od iných členských štátov, informácií od UNHCR, Rady Európy a iných relevantných medzinárodných organizácií.

6. Členské štáty oznámia Komisii, ktoré krajiny označili podľa tohto článku ako bezpečné krajiny pôvodu.

Článok 31

Koncept bezpečnej krajiny pôvodu

1. Tretiu krajinu, ktorá bola označená ako bezpečná krajina pôvodu podľa ustanovení článku 29 alebo 30 možno po individuálnom preskúmaní žiadosti považovať za bezpečnú krajinu pôvodu pre konkrétneho žiadateľa, iba ak:

a) je štátnym príslušníkom tejto krajiny, alebo

b) je osobou bez štátnej príslušnosti a predtým sa v tejto krajine zvyčajne zdržiaval

a nepredložil žiadne vážne dôvody, aby sa táto krajina považovala v jeho osobitnej situácii za nie bezpečnú krajinu pôvodu a v zmysle splnenia požiadavky na utečenca podľa smernice 2004/83/ES.

2. Ak je tretia krajina podľa článku 29 označená ako bezpečná, budú členské štáty podľa odseku 1 považovať žiadosť o azyl za neopodstatnenú.

3. Členské štáty prijímajú vo vnútroštátnych právnych predpisoch ďalšie pravidlá a predpísané postupy uplatňovania konceptu bezpečnej krajiny pôvodu.

ODDIEL IV

Článok 32

Následná žiadosť

1. Ak osoba, ktorá požiadala v členskom štáte o azyl, urobí ďalšie vyhlásenia alebo podá následnú žiadosť v tom istom členskom štáte, tento členský štát môže tieto ďalšie vyhlásenia alebo prvky následnej žiadosti preskúmať v rámci preskúmania predchádzajúcej žiadosti alebo v rámci preskúmania rozhodnutia, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok, pokiaľ môžu príslušné orgány v tomto rámci vziať do úvahy a zvážiť všetky prvky, o ktoré sa opierali tieto ďalšie vyhlásenia alebo o ktoré sa v tomto rámci opierala táto následná žiadosť.

2. Okrem toho, ak niektorá osoba podá následnú žiadosť o azyl, členské štáty môžu uplatniť osobitné konanie, ako je uvedené v odseku 3:

a) po tom, ako bola predchádzajúca žiadosť späť vzatá alebo bolo od nej odstúpené podľa článku 19 alebo 20;

b) po tom, ako sa prijalo rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti. Okrem toho sa členské štáty môžu rozhodnúť, že uplatnia toto konanie až po prijatí konečného rozhodnutia.

3. Následná žiadosť o azyl najprv podlieha predbežnému preskúmaniu, či sa po zamietnutí predchádzajúcej žiadosti alebo po prijatí rozhodnutia o tejto žiadosti uvedenom v odseku 2 písm. b) tohto článku objavili nové prvky alebo nálezy týkajúce sa preskúmania alebo ich žiadateľ predložil, alebo či žiadateľ spĺňa podmienky na utečenca podľa smernice 2004/83/ES.

4. Ak po predbežnom preskúmaní uvedenom v odseku 3 tohto článku objavili takéto nové prvky alebo nálezy, alebo ich žiadateľ predložil, a ak takéto nové prvky alebo nálezy významne zvyšujú pravdepodobnosť, že žiadateľ spĺňa požiadavky na utečenca podľa smernice 2004/83/ES, žiadosť sa bude ďalej skúmať podľa kapitoly II.

5. Členské štáty môžu podľa svojho vnútroštátnych právnych predpisov následnú žiadosť skúmať ďalej, ak existujú iné dôvody na opätovné otvorenie konania.

6. Členské štáty sa môžu rozhodnúť o ďalšom preskúmaní žiadosti, len ak bol žiadateľ bez vlastnej viny neschopný preukázať situáciu uvedenú v odsekoch 3, 4 a 5 tohto článku už v predchádzajúcom konaní, najmä uplatnením svojho práva na účinný opravný prostriedok podľa článku 39.

7. Konanie uvedené v tomto článku môže byť uplatniteľné aj v prípade závislej osoby, ktorá predložila žiadosť po tom, ako podľa článku 6 ods. 3 súhlasila s tým, aby bol jej prípad súčasťou žiadosti podanej v jej mene. V tomto prípade bude predbežné preskúmanie uvedené v odseku 3 tohto článku pozostávať z preskúmania toho, či skutočnosti súvisiace so žiadateľovou situáciou odôvodňujú podanie osobitnej žiadosti.

Článok 33

Nedostavenie sa

Členské štáty si môžu ponechať alebo môžu prijať konanie uvedené v článku 32 v prípade žiadosti o azyl, ktorú podal neskôr žiadateľ, ktorý, či už úmyselne alebo v dôsledku hrubej nedbanlivosti, nešiel do prijímacieho centra alebo sa v určený čas nedostavil pred príslušné orgány.

Článok 34

Procesné pravidlá

1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadateľ, ktorého žiadosť podlieha predbežnému preskúmaniu podľa článku 32, požíval záruky stanovené v článku 10 ods. 1.

2. Členské štáty môžu v svojom vnútroštátnom práve stanoviť pravidlá o predbežnom preskúmaní podľa článku 32. Tieto pravidlá môžu okrem iného:

a) zaviazat' príslušného žiadateľa, aby uviedol skutočnosti doložené dôkazmi, ktoré odôvodňujú nové konanie;

b) vyžadovať od príslušného žiadateľa predloženie nových informácií v určitej lehote po tom, ako ich tento žiadateľ získal;

- c) povoliť výkon predbežného preskúmania výlučne na základe písomného podania bez osobného pohovoru.

Tieto podmienky neznemožnia prístup žiadateľa o azyl k novému konaniu, ani nebudú mať za následok praktické anulovanie ani vážne obmedzenie tohto prístupu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby

- a) bol žiadateľ vhodným spôsobom informovaný o výsledku predbežného preskúmania a v prípade, ak sa jeho žiadosť nebude ďalej skúmať, o dôvodoch a možnostiach požadovania odvolania alebo opravného preskúmania tohto rozhodnutia;
- b) v niektorej zo situácií uvedenej v článku 32 ods. 2 rozhodujúci orgán čo najskôr ďalej preskúmal následnú žiadosť podľa kapitoly II.

ODDIEL V

Článok 35

Konania na hraniciach

1. Členské štáty môžu podľa základných zásad a záruk kapitoly II zaviesť konanie, na základe ktorého sa na mieste rozhodne o žiadostiach podaných na hraniciach alebo v tranzitných zónach členského štátu.

2. Ak však konanie uvedené v odseku 1 neexistuje, členský štát môže, ak ustanovenia tohto článku neustanovujú inak, a v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi platnými k 1. decembru 2005 zachovávať konanie, na základe ktorého sa na hraniciach alebo v tranzitných zónach rozhodne o tom, či žiadatelia o azyl, ktorí pricestovali a podali na tomto mieste žiadosť o azyl, môžu vstúpiť na ich územie, a to aj keby sa toto konanie odchyľovalo od základných zásad a záruk kapitoly II.

3. Konanie uvedené v odseku 2 zabezpečí najmä, aby každá príslušná osoba:

- a) dostala povolenie zostať na hranici alebo v tranzitnej zóne členského štátu bez toho, aby bol dotknutý článok 7;
- b) musela byť okamžite informovaná o jej právach a povinnostiach, ako sú opísané v článku 10 ods. 1 písm. a);
- c) mala v prípade potreby prístup ku službám tlmočníka, ako je to uvedené v článku 10 ods. 1 písm. b);
- d) skôr než príslušný orgán prijme rozhodnutie v takomto konaní, aby sa s ňou uskutočnil pohovor o jej žiadosti

o azyl, ktorý povedú osoby s dostatočnou znalosťou príslušných noriem uplatniteľných v oblasti azylového a utečeneckého práva, ako je to opísané v článkoch 12, 13 a 14;

- e) mohla konzultovať s právnym alebo iným poradcom, ktorého ako takého pripúšťa alebo povoľuje vnútroštátne právo, ako je opísané v článku 15 ods. 1, a
- f) ak ide o maloletého bez sprievodu, aby mal vymenovaného zástupcu, ako je to opísané v článku 17 ods. 1, pokiaľ sa neuplatňuje článok 17 ods. 2 alebo 3.

Okrem toho v prípade, ak príslušný orgán odmietne povolenie vstupu, tento príslušný orgán uvedie vecné a právne dôvody, prečo žiadosť tejto osoby o azyl považuje za neodôvodnenú alebo neprípustnú.

4. Členské štáty zabezpečia, aby sa rozhodnutie v rámci konania uvedeného v odseku 2 prijalo v rozumnom čase. Ak sa neprijme rozhodnutie do štyroch týždňov, žiadateľ o azyl dostane povolenie vstupu na územie členského štátu s cieľom vybavenia jeho žiadosti podľa ostatných ustanovení tejto smernice.

5. V prípade osobitného typu príchodu alebo príchodu veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktorí predložili na hranici alebo v tranzitnej zóne žiadosť o azyl, keď je prakticky nemožné uplatňovať ustanovenia odseku 1 alebo osobitné konanie uvedené v odsekoch 2 a 3, možno tieto konania uplatňovať aj tam, kde sú ubytovaní títo štátni príslušníci tretích krajín alebo kde sú ubytované tieto osoby bez štátnej príslušnosti, obvyčajne v blízkosti hraníc alebo tranzitnej zóny, a to dovtedy, kým sú tam ubytovaní.

ODDIEL VI

Článok 36

Koncept európskych bezpečných tretích krajín

1. Členské štáty môžu ustanoviť, že v prípade, ak príslušný orgán na základe skutočností zistil, že sa žiadateľ o azyl snaží o nezákonný vstup na územie tohto štátu z bezpečnej tretej krajiny podľa odseku 2, alebo už takto na územie tohto štátu nezákonne vstúpil, sa preskúmanie jeho žiadosti o azyl a bezpečnosti tohto žiadateľa za jeho osobitných okolností, ako je to opísané v kapitole II, neuskutoční alebo sa neuskutoční v celom rozsahu.

2. Tretiu krajinu možno považovať za bezpečnú tretiu krajinu účely odseku 1 len vtedy, ak:

- a) ratifikovala Ženevský dohovor a rešpektuje jeho ustanovenia bez akýchkoľvek zemepisných obmedzení;

b) má zavedené azylové konanie predpísané zákonom;

KAPITOLA IV

KONANIE O ODŇATÍ POSTAVENIA UTEČENCA

Článok 37

Odňatie postavenia utečenca

Členské štáty zabezpečia, aby sa mohlo začať preskúmanie na odňatie postavenia utečenca určitej osobe v prípade, že sa objavili nové prvky alebo zistenia, ktoré naznačujú existenciu dôvodov na opätovné zváženie platnosti jej postavenia utečenca.

c) ratifikovala Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rešpektuje jeho ustanovenia, vrátane noriem týkajúcich sa účinných opravných prostriedkov, a

d) ju takto označila Rada v súlade s odsekom 3.

Článok 38

Procesné pravidlá

1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, keď príslušný orgán posudzuje odňatie postavenia utečenca štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti podľa článku 14 smernice 2004/83/ES, mala dotknutá osoba tieto záruky:

a) musí byť písomne informovaná o tom, že príslušný orgán opätovne posudzuje oprávnenosť jej postavenia utečenca a o dôvodoch tohto opätovného posudzovania, a

b) príležitosť v osobnom pohovore podľa článku 10 ods. 1 písm. b) a podľa článkov 12, 13 a 14 alebo v písomnom vyhlásení predložiť dôvody, prečo by sa jej postavenie utečenca nemal odňať.

Okrem toho členské štáty zabezpečia, aby v rámci tohto konania:

c) mohol príslušný orgán dostať presné a aktuálne informácie z rôznych zdrojov, ako sú v prípade potreby informácie o všeobecnej situácii v krajinách pôvodu príslušnej osoby, ktoré poskytuje UNHCR, a

d) v prípade, ak sa na účely opätovného zváženia postavenia utečenca zbierajú informácie o jednotlivom prípade, sa tieto informácie nezískali od pôvodcu(ov) prenasledovania takým spôsobom, ktorý by mal za následok, že títo pôvodcovia by boli priamo informovaní o skutočnosti, že príslušná osoba, ktorej postavenie sa posudzuje, je utečencom, alebo ktorý by ohrozil fyzickú integritu tejto osoby a na nej závislých osôb alebo slobodu a bezpečnosť jej rodinných príslušníkov, ktorí stále žijú v pôvodnej krajine.

3. Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme alebo zmení a doplní spoločný zoznam tretích krajín, ktoré sa budú na účely odseku 1 považovať za bezpečné tretie krajiny.

4. Dotknuté členské štáty stanovujú vo svojom vnútroštátnom práve predpísané postupy zavádzania ustanovení odseku 1 a dôsledkov rozhodnutí podľa týchto ustanovení v súlade so zásadou nevyhostenia podľa Ženevského dohovoru, vrátane ustanovení o výnimkách z uplatňovania tohto článku z humanitných alebo politických dôvodov alebo z dôvodov medzinárodného práva verejného.

5. Ak sa prijme rozhodnutie výlučne na základe tohto článku, potom príslušný členský štát:

a) o tom informuje žiadateľa a

b) poskytne žiadateľovi dokumenty, ktoré informujú orgány tejto tretej krajiny v jazyku tejto krajiny, že sa žiadosť vecne neskúmala.

6. Ak táto bezpečná tretia krajina opätovne neumožní príslušnému žiadateľovi o azyl vstup na jej územie, členský štát zabezpečí prístup ku konaniu v súlade so základnými zásadami a zárukami kapitoly II.

7. Členské štáty, ktoré v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi platnými k 1. decembru 2005 označili niektoré tretie krajiny za bezpečné, a to na základe kritérií uvedených v odseku 2 písm. a), b) a c), môžu na tieto tretie krajiny uplatňovať odsek 1 dovtedy, kým Rada neprijme spoločný zoznam podľa odseku 3.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa rozhodnutie príslušného orgánu o odňatí postavenia utečenca vydalo písomne. V tomto rozhodnutí budú písomne uvedené skutkové a zákonné dôvody, ako aj informácie o tom, ako možno toto rozhodnutie napadnúť.

3. Keď príslušný orgán prijme rozhodnutie o odňatí postavenia utečenca, rovnako sa uplatňujú aj článok 15 ods. 2, článok 16 ods. 1 a článok 21.

4. Odchylné od odsekov 1, 2 a 3 tohto článku sa členské štáty môžu rozhodnúť, že postavenie utečenca zanikne zo zákona v prípade ukončenia podľa článku 11 ods. 1 písm. a) až d) smernice 2004/83/ES, alebo ak sa utečenec jednoznačne svojho uznania za utečenca vzdal.

KAPITOLA V

KONANIE O OPRAVNOM PROSTRIEDKU

Článok 39

Právo na účinný opravný prostriedok

1. Členské štáty zabezpečia, aby každý žiadateľ o azyl mal právo na účinný opravný prostriedok pred súdnym orgánom proti:

- a) rozhodnutiu o jeho žiadosti o azyl, vrátane rozhodnutia:
 - i) o považovaní žiadosti za neprípustnú podľa článku 25 ods. 2;
 - ii) prijatého na hranici alebo v tranzitnej zóne členského štátu, ako je to opísané v článku 35 ods. 1;
 - iii) neuskutočniť preskúmanie podľa článku 36;
- b) odmietnutiu znovu otvoriť preskúmanie žiadosti po jeho prerušení podľa článkov 19 a 20;
- c) rozhodnutiu nepokračovať v preskúmaní následnej žiadosti podľa článkov 32 a 34;

d) rozhodnutiu, ktorým sa odmieta vstup v rámci konaní uvedených v článku 35 ods. 2;

e) rozhodnutiu o odňatí postavenia utečenca podľa článku 38.

2. Členské štáty ustanovia lehoty a iné potrebné pravidlá, podľa ktorých môže žiadateľ uplatňovať svoje práva na účinný opravný prostriedok podľa odseku 1.

3. Tam, kde je to vhodné, členské štáty zavedú pravidlá v súlade s ich medzinárodnými záväzkami, týkajúce sa:

- a) otázky, či opravný prostriedok podľa odseku 1 bude mať ten účinok, že sa žiadateľovi do jeho výsledku povolí zostať v príslušnom členskom štáte;
 - b) možnosti zákonného opravného prostriedku alebo ochranných opatrení v prípade, ak opravný prostriedok podľa odseku 1 nemá ten účinok, že sa žiadateľovi do jeho výsledku povolí zostať v príslušnom členskom štáte. Členské štáty môžu prijať aj opravný prostriedok *ex officio* a
 - c) dôvodov na napadnutie rozhodnutia podľa článku 25 ods. 2 písm. c) podľa metodiky uplatnenej podľa článku 27 ods. 2 písm. b) a písm. c).
4. Členské štáty môžu stanoviť lehoty, v ktorých musí súdny orgán podľa odseku 1 preskúmať rozhodnutie rozhodujúceho orgánu.

5. Ak sa žiadateľovi priznalo postavenie, ktoré podľa vnútroštátneho práva a práva Spoločenstva poskytuje rovnaké práva a výhody ako postavenie utečenca v zmysle smernice 2004/83/ES možno predpokladať, že sa tomuto žiadateľovi poskytol účinný opravný prostriedok v prípade, ak súdny orgán rozhodol o tom, že opravný prostriedok podľa odseku 1 je neprípustný, alebo že je jeho úspech nepravdepodobný, nakoľko žiadateľ nemá dostatočný záujem na ďalšom konaní.

6. Okrem toho môžu členské štáty vo vnútroštátnych právnych predpisoch stanoviť podmienky, za ktorých možno predpokladať, že žiadateľ svoj opravný prostriedok podľa odseku 1 implicitne stiahol alebo zanechal. Zároveň prijímú pravidlá o konaní, podľa ktorého je potrebné pokračovať.

KAPITOLA VI

VŠEOBECNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 40

Napadnutie verejnými orgánmi

Táto smernica neovplyvňuje možnosť verejných orgánov napadnúť správne a/alebo súdne rozhodnutia spôsobom uvedeným vo vnútroštátnych právnych predpisoch.

Článok 41

Dôvernosť

Členské štáty zabezpečia, aby boli orgány, vykonávajúce túto smernicu, viazané zásadou dôvernosti, ako je definovaná vo vnútroštátnom práve, v súvislosti s akýmkoľvek informáciami, ktoré pri svojej práci získajú.

Článok 42

Správa

Komisia najneskôr 1. decembra 2009 podá Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tejto smernice v členských štátoch a navrhne potrebné zmeny a doplnenia. Členské štáty zašlú Komisii všetky informácie, potrebné na prípravu tejto správy. Po predložení tejto správy Komisia najmenej raz za dva roky podáva Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tejto smernice v členských štátoch.

Článok 43

Transpozícia

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 1. decembra 2007. Pokiaľ ide o článok 15, členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia, potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 1. decembra 2008. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 44

Prechodné ustanovenie

Členské štáty uplatňujú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia ustanovené v článku 43 na žiadosti o azyl podané po 1. decembri 2007 a na konanie o odňatí postavenia utečenca, ktoré začali po 1. decembri 2007.

Článok 45

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 46

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva.

V Bruseli 1. decembra 2005

Za Radu
predseda

Ashton of UPHOLLAND

PRÍLOHA I

Vymedzenie pojmu „rozhodujúci orgán“

Pri uplatňovaní ustanovení tejto smernice môže Írsko, pokiaľ budú platiť ustanovenia paragrafu 17 ods. 1 zákona o utečencoch z roku 1996 (v znení neskorších predpisov), zväziť, že:

- pojem „rozhodujúci orgán“, ustanovený v článku 2 písm. e) tejto smernice, pokiaľ ide o preskúmanie, či sa žiadateľ má alebo nemá vyhlásiť za utečenca, znamená Úrad komisára pre žiadosti utečencov (*Office of the Refugee Applications Commissioner*) a
- pojem „rozhodnutia na prvom stupni“, ustanovený v článku 2 písm. e) tejto smernice zahŕňa odporúčania Komisarša pre žiadosti utečencov (*Refugee Applications Commissioner*) o tom, či sa žiadateľ má alebo nemá vyhlásiť za utečenca.

Írsko bude informovať Komisiu o všetkých zmenách a doplneniach ustanovení paragrafu 17 ods. 1 Zákona o utečencoch (v znení neskorších predpisov).

PRÍLOHA II

Označenie bezpečných krajín pôvodu na účely článkov 29 a 30 ods. 1

Krajina sa považuje za bezpečnú krajinu pôvodu, ak na základe právneho stavu, uplatňovania práva v rámci demokratického systému a všeobecných politických okolností možno preukázať, že v nej vo všeobecnosti a dôsledne neexistuje prenasledovanie, ako je definované v článku 9 smernice 2004/83/ES, mučenie alebo neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, a že v nej neexistuje hrozba všeobecného násillia v situáciách medzinárodných alebo vnútorných ozbrojených konfliktov.

Pri tomto vyhodnocovaní sa okrem iného vezme do úvahy, v akom rozsahu poskytujú ochranu pred prenasledovaním a týraním prostredníctvom:

- a) príslušných zákonov a iných právnych predpisov krajiny a spôsob ich uplatňovania;
- b) rešpektovania práv a slobôd uvedených v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v Medzinárodnom dohovore o občianskych a politických právach a v Dohovore proti mučeniu, najmä pokiaľ ide o práva, z ktorých podľa článku 15 ods. 2 uvedeného Európskeho dohovoru nemožno urobiť výnimku;
- c) rešpektovania zásady nevyhostenia podľa Ženevského dohovoru;
- d) zavedenia systému účinných právnych prostriedkov proti porušovaniu týchto práv a slobôd.

PRÍLOHA III

Definícia pojmu „žiadateľ“ a „žiadateľ o azyl“

Pri vykonávaní ustanovení tejto smernice môže Španielsko, pokiaľ bude uplatňovať ustanovenia aktov „Ley 30/1992 de Régimen jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común“ z 26. novembra 1992 a „Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativo“ z 13. júla 1998, zväziť, že na účely kapitoly V bude definícia pojmu „žiadateľ“ a „žiadateľ o azyl“ uvedená v článku 2 písm. c) tejto smernice zahŕňať pojem „recurrente“, ako ho definujú horeuvedené akty.

Tento „recurrente“ bude mať na účely uplatňovania svojich práv na účinný opravný prostriedok, uvedených v kapitole V, nárok na tie isté záruky ako „žiadateľ“ alebo „žiadateľ o azyl“, ako ich uvádza táto smernica.

Španielsko bude informovať Komisiu o všetkých príslušných zmenách a doplneniach horeuvedeného aktu.
